

FOLKEAVSTEMNING er et ord som har god klang her i landet. Ved folkeavstemning ble selvstendighetsviljen hevdet både i 1814 og 1905. Etter folkeavstemning ble kong Haakon valgt til Norges konge. Det er ikke saa rart om Quisling har hatt lyst til å faa sitt styre godkjent, ikke bare av tyskerne, men ogsaa av det norske folk. Han har visstnok flere ganger vært inne paa tanken - ikke om en fri folkeavstemning som de vi tidligere hadde her i landet, men om noe i likhet med det Napoleon, Mussolini og Hitler har satt i gang: en stemmegivning under nøie, offentlig kontroll, slik at de som stemte nei eller holdt sig borte, utpøkte sig selv som gjenstand for terror og forfølgelse. Da det kom til stykket, vaaget ikke Quisling å sette i gang selv en slik parodi paa en avstemning. Men mot sin vilje har han ved registreringen faatt i stand en folkeavstemning blandt Norges ungdom. Og resultatet har ikke vært opmuntrende. Tross truslene om straff for dem som holdt sig borte, er stemmepromillen kanskje ikke større enn de 0,28% N.S. fikk ved siste frie valg i Norge. Det eneste Quisling og tyskerne har opnaadd er å jage vaare gutter ut av byene. Derved har de kanskje lagt grunn til vaar kommende partisanarmé. Registreringsforsøket vil ikke skeffe den tyske hærarbeidskraft, men vil antagelig tvert imot volde den meget arbeide.

FINNLANDS SISTE CHANSE. Russerne har begynt sin offensiv med et isolert angrep paa Finland. Det kan ikke bety annet enn at landet for siste, ugjenskielig siste gang, faar chansen til å be om fred mens det ennå er tid, d.v.s. mens det enda kan være av noen betydning for de alliertes sak at finnene slutter fred. Hvis de gir sig naa, vil en del russiske tropper kunne føres over til tyskefronten. Fortsetter de derimot å gjøre motstand, forsvinner russernes siste grunn til å fare lampelig frem mot Finland. Finnene har stadig hevdet sin rett til å slutte særfred. De har ingen grunn til taknemlighet mot tyskerne, som under vinterkrigen 1939/40 viste sig fullt villige til å ofre Finland for egen vinning. Naar finnene nekter å slutte fred er det av stabet. De fleste finner er visstnok klar over at Tyskland har tapt krigen, men de synes å klamre sig til tanken om at det skal gaa som i 1918, at Tyskland skal ødelegge Russland før det selv bukker under. Ingen beregning kan være mer feilaktig. Russland idag er no helt annet enn tsarens rike. Det ser ut som Hitler selv er blitt klar over det. Tidligere het det at tyskerne var glad over russernes "venvittige" og "selvmorderiske" offensiv. De tonene er forstummet for en stunn siden. Isteden heter det idag at England og Amerika forblør paa vestfronten til fordel for Russland. Kanskje vil Hitler søke å sette sine hovedstyrker inn i vest, i et desperat haap om å gjøre vestmaktske lei av krigen, siden Russland ikke viser tegn til tretthet. Propagandaen tyder paa det. Spørsmålet er bare i hvilken grad han faar anledning til å velge. Initiativet er paa andre hender nu.

ROLIENE ER BYTTET OM. De tyske generalne lo av sine motstandere i begynnelsen av krigen. Hitler skrek i falsett om det oprørende ved ikke å ha militært skollerte motstandere, men "militære idioter og drukkenbelter, hvis neste skritt ingen kan forutse"., å kjempe imot. Den tyske hærledelse hadde et ypperlig teknisk apparat, den mest fullkomne militærmaskin verden inntil da hadde sett. Generalene var teknokrater som regnet automatisk ut hvilken innsats maatte til for å bringe de ønskete resultater. De kunde sette opp nye timeplaner med bruk av saa saa mange fly, saa saa mange tanks pr tidsenhet, og resultatene ble i regelen som beregnet. Sitt første tilbakeslag fikk tyskerne da de maatte russerne hvis generaler hadde kommando over armeer hvis tekniske utrustning kom opp mot tyskerne, og som Jessuten forsto å utnytte overraskelsesmomentet bedre. Det neste skritt paa nederlaget våi var de kolossale bomberaider mot tyskernes krigsindustri, slik at generalene ikke fikk det materiale som var forutsett. Samtidig med at tyskernes produksjonsapparat ble lagt i grus bygget de allierte opp den største vaspemakt verden har sett. Samtidig hermed og samtidig med russernes knusende offensiv i øst, arbeidet den Allierte Overkommando med invasionsplanene. Nu naar vi ser virkeliggjørelsen av disse planene ma vi beundre det langsiktige og minutøse forarbeid som ligger bak alle aksjoner. Innsatsen av

de forskjelligste vaapenarter skjer harmonisk og synkronisert. Samarbeidet mellom de mange forskjellige nasjoner som deltar i kampene er perfekt. Hitlers generaler har funnet sine overmenn. Ikke bare i ren militær slagkraft, men ogsaa i planarbeidet, i selve ledelsen av troppebevegelsene. Røllene er byttet om.

NYHETENE FRÅ LONDON TIRSDAG DEN 15. JUNI 1944 KL. 18,30.

Amerikanerne har erobret Montebourg 27 km. fra Cherbourg. Britiske tropper har drevet en kile østover fra Orne-kanalen og er naadd 15 km. sør for Caen. Dette er ledd i en knipetang-bevegelse for aa omringe Caen. Balleroy sør for Bayeux er inntatt av allierte tropper. Tyskerne gjør sterk motstand i Carentan-området. Carentan ble inntatt etter beskytning med artilleri-ild. Byen kom i brann, men tyskerne hadde grav seg ned og fortsatte forsvaret mot stormangrep av flytropper. Natt til onsdag begynte de aa vakle, og tirsdag trakk de sig ut. Befolkningen i Caen fra kjellerne og tok begeistret imot de allierte. Været var igaar det beste hittil siden landsettingen, sjøen var rolig og store mengder av nye tropper ble landsatt. Churchill kom i gear over til Frankrike paa destroyeren Kelvin og møtte Montgomery paa stranden. Noen få tyske jagerfly angrep i nærheten, og Churchill var ute og saa paa at de ble drevet bort. Etter tilbakkomsten var han i audiens hos kong Georg og avle rapport. Hittil er 10.000 tyske fanger tatt, derav 1 general med stab. 1 tysk general i artilleriet er falt. Det har vært kraftig bombing av tyske sambandslinjer bakover fra Normandie, bl.a. av ferjesteder over Seinen, som tyskerne maa bruke istedenfor de ødelagte broene, og av jernbaneknutepunktene Amiens, Arras, Cambrai og Poitiers. Det har ogsaa vært kraftig bombing av Köln og av oljeraffineriene i Gelsenkirchen i Ruhr, de største i Tyskland. I alt 1.000 britiske fly var over Tyskland og Frankrike i natt. Moskitofly har vært over Berlin 5 netter i rad. Det meldes om store ødeleggelsor i de elektriske fabrikker i Siemenstadt i Berlin. Det regnes at tyskerne har satt inn 14-15 divisjoner i Normandie, d.v.s. en kvart million mann eller en fjerdedel av de tyske styrker i Frankrike. Spørsmålet er om de vil og kan trekke flere reserver til Normandie-fronten.

I Italia har de allierte møtt liten motstand paa Adriater-fronten. De har her rykket 10. fram i siste døgn, gått over elva Salini og tatt knutepunktet Populi ved kysten. Inne i landet nærmer de seg Terni. Øst og vest for Bolsena-sjøen setter tyskerne seg kraftigere til motverge, og det er hårde kamper i gang. Ved vestkysten nærmer 5. arme seg Orbetello ved øya S. Stefano. Ogsaa her gjør tyskerne motstand. Det var ingen tyske fly over fronten. Det regnes at tyskerne hadde 25 divisjoner, ca. 180.000 mann, i Italia, og at de er redusert med en tredjedel. Hvis tyskerne ikke vil rømme hele Italia og dermed stille Balken utsatt, maa de trekke inn reserver, som de nødig vil undvære.

Paa det Karelske Nes møter russerne sterkere finsk motstand. Hittil er det ikke meldt om at tyske tropper er paa vei til fronten.

Den norske ledelse meddeler: For omtrent et aar siden ble det sendt ut parole om boykott av alle stillinger i stat og kommune. Den er stort sett blitt lojalt fulgt, men den skal naa gjennomføres i utvidet form og hundre prosent. Ingen maa ta ansettelse i staten, kommunen eller halvoffentlige institusjoner som Vinmonopolet, Oslo Sporveier eller lignende. Heller ikke skal opprykninger, forfremmelser eller lønnsforhøyelser godtas. Alle som forbedrer sin stilling under nazistynet, vil faa forholdet nøye gransket for mulig revisjon etter krigen, og maa være forberedt paa aa staa til ansvar. Ingen maa gaa med paa agitasjonsmøter i eller utenfor tjenestetiden. Husk altsaa: 1. Propagandamøter av enhver art er boykottet. 2. Ledige offentlige og halvoffentlige stillinger søker ingen nordmann. 3. Unntatt er bare tjeneste ved sykehus- og brannvesen. 4. Innenriksdepartementets personalskjemaer utfylles ikke.- Dette skal naa ogsaa gjennomføres i Norges Statsbaner, som hittil har vært en hokse selvstendig institusjon, men som nylig har featt N.S.-mannen Vik til generaldirektør. Heller ikke i Statsbanene maa det derfor heretter foretas forflytninger og opprykninger eller lønnsforhøyelser.

Til sist minner vi om våre unge - vi maa alle støtte dem,!